

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Krzeszowicach

**pakiet ćwiczeń usprawniających czytanie i pisanie
(wersja dla rodziców i uczniów)**

(opracowanie na podstawie literatury i własnych doświadczeń w pracy z uczniami - mgr Ewa Maria Gacek pedagog - logopeda)

Dysleksja rozwojowa są to specyficzne trudności w czytaniu i pisaniu u dzieci o prawidłowym rozwoju umysłowym. Spowodowane są zaburzeniami niektórych funkcji poznawczych, motorycznych i ich integracji, uwarunkowanymi nieprawidłowym funkcjonowaniem układu nerwowego.

Terminologia

Najczęściej stosuje się termin „dysleksja rozwojowa” dla syndromu specyficznych trudności w uczeniu się czytania i pisania.

- Dysleksja – specyficzne trudności w czytaniu
- Dysortografia – specyficzne trudności z opanowaniem poprawnej pisowni (w tym błędy ortograficzne)
- Dysgrafia – niski poziom graficzny pisma

Przyczyny

Zaburzenia funkcji percepcyjno – motorycznych (sposobu widzenia wzrokowego, słuchowego, motoryki) i ich współdziałania (integracji percepcyjno – motorycznej), funkcji językowych, pamięci (wzrokowej, słuchowej, ruchowej), lateralizacji orientacji w schemacie ciała i przestrzeni.

Objawy dysleksji rozwojowej

Specyficzne trudności w czytaniu ujawniają się dopiero w szkole, podczas gdy już w okresie przedszkolnym można zauważyć objawy, które cechują dzieci tzw. „ryzyka dysleksji”

> opóźniony rozwój mowy

> mała sprawność i koordynacja ruchów podczas zabaw ruchowych, samoobsługi, rysowania, pisania

> wadliwa wymowa, trudności z wypowiedzianiem trudniejszych słów, błędy gramatyczne > trudności z różnicowaniem głosek podobnych oraz z wydzielaniem sylab, głosek ze słów i ich syntezą >trudności z wykonywaniem układanek i odtwarzaniem wzorów graficznych > oburęczność

> mylenie prawej i lewej ręki

> trudności w czytaniu pomimo dobrej inteligencji oraz braku zaniedbania środowiskowego i dydaktycznego

> trudności z opanowaniem poprawnego pisania

Objawy zaburzeń funkcjonowania analizatora kinestetyczno – ruchowego-

- rysowanie- rysunki sprawiające wrażenie niestarannych, ruchy „kanciaste”, gwałtowne lub zwolnione, za silny lub za słaby nacisk przyboru do pisania na papier, przeważają linie proste, mało linii falistych;
- pisanie – za mocny lub za słaby nacisk przyboru do pisania na papier, mała precyzja dłoni i palców. Obniżony poziom graficzny pisma – litery niekształtne, nieprecyzyjne, kanciaste, różnej wielkości, wychodzące poza linie, połączenia pomiędzy literami różnej długości, w dowolnym miejscu litery, różne nachylenie liter, odstępy między literami za duże lub za małe, litery niepewne, niedokończone. Pismo mało czytelne. Tempo pisania wolne – trudności z nadążaniem za tempem klasy. Zeszyty sprawiają wrażenie niestarannie utrzymanych.

Objawy zaburzeń analizy i syntezy wzrokowej

- wypowiedzianie się – w związku z trudnością identyfikacji przedmiotów na obrazkach – opis obrazka jest ubogi, zawiera małą ilość szczegółów;
- rysowanie – rysunki przeważnie ubogie w szczegóły, kłopoty z odwzorowywaniem prostych figur geometrycznych;
- czytanie – mylenie liter o podobnym kształcie (a-o, m-n, l-t, ł, b-d, g-p, n-u, m-w), opuszczanie liter, sylab, wyrazów, całych wierszy, przekreślanie końcówek wyrazów, zgadywanie, gubienie się w tekście. Tempo czytania wolne, szybko następuje zmęczenie, niechęć do czytania. Czytanie jest nierytmiczne, długo utrzymuje się technika literowania. Koncentracja na technicznej stronie czytania utrudnia pełne zrozumienie treści;
- pisanie - trudności z zapamiętaniem kształtu liter, mylenie liter o podobnym kształcie, pomijanie drobnych elementów graficznych liter (tzw. znaki diakrytyczne), opuszczanie liter lub części wyrazowych. Pomimo niejednokrotnie dobrej znajomości zasad pisowni występują liczne błędy ortograficzne;
- nauka innych przedmiotów – trudności mogą się ujawniać w przypadku każdego przedmiotu (język obcy – mylenie liter, geografia – trudności z czytaniem mapy, mylenie kierunków geograficznych, geometria – mylenie figur, problemy z rzutowaniem figur w przestrzeni).

Objawy zaburzeń analizy i syntezy słuchowej, słuchu fonemowego, słuchowej pamięci fonologicznej

- czytanie – mylenie słów podobnie brzmiących, domyślanie się na podstawie pierwszej litery lub sylaby, zgadywanie, przekreślanie znaczenia czytanych słów;
- pisanie – mylenie liter odpowiedników głosek fonetycznie podobnych, pisownia fonetyczna, opuszczanie końcówek wyrazów, mylenie i zamiana samogłosek nosowych (ę, a) na zespoły dźwiękowe (em, om), wolne tempo pisania, zaburzona słuchowa pamięć bezpośrednia (konieczność wielokrotnego powtarzania dyktowanego tekstu).

Co rodzice powinni robić:

- zrozumieć problem dziecka (dziecko nie jest leniwe czy niezdolne, ono po prostu potrzebuje właściwie ukierunkowanej pomocy);
- poznać jego mocne strony;
- umacniać w dziecku pozytywne wartości, zainteresowania;
- zapewnić mu warunki do pracy;
- wzmacniać pozytywnie, to znaczy nagradzać pochwałą nawet za drobne sukcesy. Nadzorować systematyczną pracę.
- analizować trudności;
- nauczyć stałego korzystania ze słowniczka ortograficznego;
- czytać wspólnie z dzieckiem;
- wzbudzać u dziecka potrzebę czytania dla przyjemności;
- ćwiczyć pisanie ze słuchu i z pamięci.

Czego rodzice robić nie powinni:

- nie tłumaczyć trudności dziecka wyłącznie lenistwem;
- nie porównywać z rówieśnikami czy rodzeństwem;
- nie liczyć na natychmiastowe efekty;
- nie krytykować i nie ośmieszać;
- nie podważać autorytetu nauczycieli i terapeutów;
- nie usprawiedliwiać niechęci do wykonywania ćwiczeń;
- nie odrabiać za dziecko prac domowych;
- nie poprawiać za dziecko błędów w pracach pisemnych

Ćwiczenia w czytaniu

1. Wybrać interesujący tekst – książka, gazetka
2. Do ćwiczeń w czytaniu najlepiej nadają się teksty krótkie, pisane dużą czcionką
3. Należy zadbać o odpowiednią atmosferę towarzyszącą ćwiczeniom w czytaniu (dobry humor dziecka i rodzica).
4. Rodzic sam powinien najpierw dla zachęty zacząć dziecku czytać coś interesującego.
5. Dziecko powinno palcem i wzrokiem śledzić słowa czytane przez rodzica.
6. Czytając teksty należy dbać o odpowiednią intonację poszczególnych słów.
7. Tempo czytania należy dostosować do możliwości śledzenia tekstu przez dziecko.
8. Nie należy dziecka ponaglać przy jego samodzielnym czytaniu.
9. Należy teksty czytać na zmianę (raz rodzic, raz dziecko poszczególne fragmenty).
10. Dziecko powinno samodzielnie czytać coraz dłuższe fragmenty.
11. Można korzystać z pomocy technicznych – nagrać czytanie dziecka, a następnie je odtwarzać.
12. Sprawdzać każdorazowo stopień zrozumienia tekstu czytanego przez dziecko.
13. Można korzystać z książek „mówionych” – dziecko powinno śledzić wzrokiem czytany tekst.

Ćwiczenia w pisaniu

1. Nauczyć się zasad pisowni: ó – u, rz – ż, ch – h.
2. Zakupić ćwiczenia ortograficzne.
3. Założyć zeszyt ćwiczeń domowych.
4. Wykonywać ćwiczenia w domu, co najmniej dwa razy w tygodniu, za każdym razem przypominać sobie zasady pisowni, zapisywać daty ćwiczeń
 - wykonywać ćwiczenia typowo ortograficzne
 - ćwiczyć pisanie ze słuchu (dyktanda).
5. Samodzielnie sprawdzać błędy, następnie prosić drugą osobę o skontrolowanie.
6. Nie pozostawiać nie poprawionych błędów w zapisie (nie przekreślać błędu, nie pisać na błędzie, nad błędem).

Każdy błąd musi być wymazany lub zamalowany korektorem i musi być wpisana poprawna litera.
7. Nie wypisywać po kilkanaście razy jednego wyrazu, lepiej ułożyć z nim kilka zdań (zastanowić się co dany wyraz znaczy, jaką zasadę pisowni można zastosować w jego zapisie).
8. Ćwiczenia domowe pisać pod kierunkiem nauczyciela lub pedagoga szkolnego i na bieżąco oddawać do kontroli.
9. Korzystać ze stron Internetowych rekomendowanych przez MEN:
www.ortofrajda.pl
www.ortograffiti.pl
10. Z zeszytami ćwiczeń dodatkowych zgłaszać się do Poradni na wizyty kontrolne.

Dyktando w 10 punktach – z komentarzem ortograficznym Opr.: prof. Dr hab. Marta Bogdanowicz

1. Umów się z dzieckiem, że codziennie będziecie robić dyktando obejmujące 3 zdania. Wymyślcie wspólnie nagrodę po każdym tygodniu pracy.
2. Zaznacz w książce dziecka 3 zdania i przeczytaj na głos pierwsze zdanie.
3. Dziecko powtarza zdanie i omawia pisownię każdego wyrazu (podaje zasady pisowni).
4. Dziecko zapisuje zdanie (podobnie postępuje z następnymi zdaniami).
5. Dziecko samodzielnie sprawdza cały napisany tekst.
6. Dorosły sprawdza tekst. Jeżeli znajdzie błędy, podaje ich liczbę.
7. Dziecko ponownie sprawdza tekst z pomocą słownika ortograficznego.
8. Dorosły sprawdza poprawiony tekst. Jeżeli nadal są błędy, wskazuje tekst, z którego dyktował zdania.
9. Dziecko porównuje napisany tekst ze wzorem i ostatecznie poprawia błędy.
10. Dziecko opracowuje błędnie napisane wyrazy (np. Podaje zasady pisowni, wyrazy pokrewne, odmienia wyraz przez przypadki, wymienia na inne formy).

Uwagi:

Podstawowym założeniem stosowania techniki: dyktando z komentarzem ortograficznym jest przeświadczenie o możliwości utrwalenia zasad pisowni i wytworzenia pełnej świadomości ortograficznej przez przekształcenie się nawyku „głośnego myślenia” - określenia zasad pisowni – w nawyk cichego przypominania ich sobie podczas pisania. Kolejnym zadaniem ćwiczenia jest wytworzenie nawyku dokładnego sprawdzania i poprawiania każdej pracy pisemnej po napisaniu. Dziecko ma prawo do popełnienia błędu, ale nie ma prawa pozostawić go bez poprawienia. Warunkiem uzyskania tych efektów jest wykonywanie omawianego ćwiczenia krótko, lecz systematycznie oraz zawarcie umowy z dzieckiem co do czasu pracy (codziennie), liczby dyktowanych zdań (zawsze tej samej) oraz nagrody (po każdym tygodniu ćwiczeń). W ten sposób dziecko nie będzie usiłowało tych spraw stale z nami negocjować.

Tak więc ćwiczenie „dyktando w 10 – punktach” ma:

- **utrwalić znajomość zasad pisowni,**
- **wytworzyć nawyk stałego przywoływania zasad ortograficznych podczas pisania,**
- **wytworzyć nawyk stałego sprawdzania napisanego tekstu, a więc poczucie ODPOWIEDZIALNOŚCI za napisany tekst.**

Jakie pomoce dydaktyczne wykorzystuje się w nauczaniu dzieci dyslektycznych?

I. Pomoce usprawniające funkcje wzrokowe na materiale nieliterowym

- łamigłówki, układanki, rozsypanki, puzzle,
- domina i gry dydaktyczne,
- dobieranki obrazkowe, loteryjki geometryczne.

II. Pomoce usprawniające funkcje wzrokowe na materiale literowym, sylabowym i wyrazowym

- tablice alfabetyczne, układanki literowo-cyfrowe, alfabet ruchomy, klocki literowe, alfabet wytłoczony na powierzchni perforowanej,
- rozsypanki literowe, sylabowe i wyrazowe,
- loteryjki graficzne, loteryjki wyrazowe, wyrazowo-zdaniowe i sylabowe,
 - plansze z wyrazami podobnymi graficznie,
 - suwaki sylabowe,
- zestawy liter podobnych graficznie.

III. Pomoce usprawniające percepcję słuchową

- przestrzenne schematy struktur czasowo-rytmicznych,
- graficzne schematy dźwiękowej struktury wyrazu, zdania,
- loteryjki obrazkowe (nazwy obrazków zaczynających się i kończących na samogłoski i spółgłoski),
- domina obrazkowe do klasyfikowania w kolejności alfabetycznej nazwy obrazków,
- plansze obrazkowe, zagadki obrazkowe, loteryjki obrazkowo-sylabowe, loteryjki obrazkowe do różnicowania par głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych.

IV. Pomoce kształcące koordynację wzrokowo-słuchową alfabet obrazkowy, albumy obrazkowe dla poszczególnych liter, rebusy.

V. Pomoce kształcące sprawność manualną i koordynację wzrokowo-ruchową

- szablony figur geometrycznych, szablony liter,
- stemple figur geometrycznych,
- materiały do ćwiczeń graficznych,
- wzory liter do ćwiczeń w pisaniu.

VI. Pomoce służące doskonaleniu techniki czytania

- rozsypanki sylabowe,
- suwaki do utrwalania czytania sylaby otwartej (zakończonej samogłoską) i zamkniętej (zakończonej spółgłoską),
- loteryjki do tworzenia wyrazów dwusylabowych, harmonijki sylabowe,
- domina obrazkowo-wyrazowe,
- zestawy wyrazów jednosylabowych,
- loteryjki z wyrazami podobnymi graficznie,
- suwaki i zegary do łączenia sylaby otwartej z sylabą zamkniętą,
- rozsypanki wyrazowo-sylabowe z trudnościami ortograficznymi,
- tablice literowe i liczbowe,
- piramidki wyrazowe.

VII. Pomoce do ćwiczeń ortograficznych

- rozsypanki wyrazowe i literowe,
- pary wyrazów z głoskami dźwięcznymi i bezdźwięcznymi,
- zestawy obrazków z podpisami zawierającymi ortogramy,
- loteryjki ortograficzne,

- domina obrazkowo-wyrazowe,
- tablice ortograficzne,
- bingo ortograficzne,
- pamięciowo-wzrokowy słownik ortograficzny.

VIII. Programy komputerowe

- Dyslektyk 2, <http://www.bpp.com.pl>.
- Sposób na dysleksję. [Http://www.bpp.com.pl](http://www.bpp.com.pl).
- Ortofrajda (program rekomendowany przez MENiS) <http://www.ortofrajda.pl/>
- Królik Bystrzak (program rekomendowany przez MENiS) <http://www.cdprojekt.info>
- Sposób na ortografię <http://dysortografia.republika.pl/index.html>
- KLIK uczy ortografii poziomd0100-grupuj=1&i=1034203&opcja

Zeszyty ćwiczeń i pomoce dydaktyczne dla dzieci ryzyka dysleksji i uczniów dyslektycznych

Zalecana literatura na temat dysleksji

Baran J., Zestaw ćwiczeń dla dzieci z trudnościami w nauce czytania, Warszawa 1993

Barańska M., Jakacka E., Wiem, jak to napisać. Ćwiczenia ortograficzne dla klas I-III, Kartuzy 1999

Bogdanowicz M., Przygotowanie do nauki pisania. Ćwiczenia grafomotoryczne według Hany Tymichowej, Gdańsk 2003

Bogdanowicz M., Ruch i piosenka dla najmłodszych, Gdańsk 2001

Bogdanowicz M., Trudne litery, Gdańsk 2003

Bogdanowicz M., Szlagowska D., Piosenki do rysowania, Gdańsk 1996

Czabaj R., Wprawki ortograficzne dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej i gimnazjum (zestaw), Gdańsk 2000

Dembińska-Wola M., Chrzanowska-Boruszewska M., Ortografia w treningu pamięci, Warszawa 2000

Dembińska-Wola M., Chrzanowska-Boruszewska M., Popatrz, dotknij, powiedz, Warszawa 1999

Furmaga L., Ortofrajda. Pamięciowo-wzrokowy słownik ortograficzny dla dzieci, Sopot 1999

Gawdzik W., Gramatyka i ortografia na wesoło, Warszawa 1990

Handzel Z., Dyktanda graficzne, Gdańsk 2001

Jurek A., Nie – razem czy osobno? Zeszyt ćwiczeń do nauki ortografii dla uczniów gimnazjum i liceum, Opole 2001

Jurek A., Skoncentruj się. Zestaw ćwiczeń dla uczniów gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych ze wskazówkami Jak uczyć się skutecznie, Gdańsk 2005

Kolasińska M., Układamy tangramy, Gdańsk 1999

Mickiewicz J., Wojak M., Ćwiczenia ułatwiające naukę czytania i pisania dla uczniów klas młodszych, Toruń 1997 (zestaw)

Omiecińska A., Saduś Z., Ortografia kl. I-IV (zestaw) Opole 1995

Saduś Z., Zeszyty ćwiczeń do nauki ortografii (zestaw), Opole 1995

Studnicka J., Ortografitti (zestaw), Gdynia 2003

Zakrzewska B., Czytanie- to radość, Warszawa 1998

Zakrzewska B., I ty będziesz dobrze czytać, Warszawa 2000

Zakrzewska B., I ty będziesz dobrze pisać, Warszawa 2001

Zakrzewska B., Litery trudne-nietrudne, Warszawa 1997

Zakrzewska B., Ortografia – twój sukces, Warszawa 1998

Pozycje rekomendowane przez Polskie Towarzystwo Dysleksji

Zasady pracy z dzieckiem mającym trudności w czytaniu i pisaniu

- wykonywanie zadań zawsze w tym samym miejscu (najlepiej przy własnym biurku) i najlepiej o tym samym czasie, bo to wspomaga gotowość dziecka do uczenia się;
- pamięć pracuje sprawniej gdy dziecko jest zrelaksowane, a zatem ważny jest odpoczynek przed przystąpieniem do ćwiczeń;
- miejsce do pracy powinno być uprzątnięte, bez zbędnych przedmiotów przykuwających wzrok dziecka i rozpraszających jego uwagę;
- trzeba zadbać o ciszę;
- mózg wymaga „rozgrzewki”, czyli ćwiczeń wstępnych. Najlepsze są ćwiczenia, które mają formę zabawy;
- w pracy warto wykorzystywać skojarzenia, dzięki którym więcej i prędzej się zapamiętuje;
- podczas ćwiczeń czytania nie powinno się przybierać zbyt wygodnej pozycji, bo to rozleniwia i nie sprzyja aktywności umysłowej;
- należy wyposażyć się w odpowiednie pomoce do ćwiczeń;

PODSTAWOWE ZASADY PISOWNI cz. I

1. Ó piszemy

- wtedy, kiedy wymienia się na **o, e, a** w innych formach danego wyrazu lub w wyrazach pokrewnych: np. Pokój – pokoje siódmy - siedem

trójka – troje szósty – sześć

(w miejsce kropek wpisz jeszcze własne przykłady – więcej niż pięć)

.....

.....

- w zakończeniach:

- -ów:

~~ w zakończeniach nazw miast i miejscowości: np. Kraków

(podaj własne przykłady)

.....

.....

~~ w zakończeniach dopełniacza liczby mnogiej rzeczowników rodzaju męskiego: np. chłopców, stołów

(podaj własne przykłady)

.....

.....

- -ówka:

np. klasówka, kartkówka

(podaj własne przykłady)

.....

.....

wyjątki od tej zasady:zasuwka, skuwka

*-ówna:

np. Mirkówna, Nowakówna

(podaj własne przykłady)

.....

.....

~~ na początku niektórych wyrazów: ósmy, ówczesny, ówdzie, ów ~~ w wielu wyrazach pomimo braku wymiany na o, a, e: np. Góra, córka, który, ołówek

(podaj własne przykłady)

.....

.....

Ó nigdy nie piszemy na końcu wyrazów

2. U piszemy:

~~ w zakończeniach:

- ulec, np. hamulec.....
- unek, np. pakunek.....
- unka, np. opiekunka.....
- utki, np. malutki.....
- ulka, np. brzydulka.....
- ula, np. matula.....
- uchna, np. córuchna.....
- uszka, np. pietruszka.....
- uszek, np. maluszek.....
- uch, np. leniuch.....

(w miejsce kropek wpisz własne przykłady)

~~ w zakończeniach czasowników w w formie osobowej (także pomimo wymiany na o)

- uję, np. maluję.....
- ujesz, np. malujesz.....
- uje, np. maluje.....

(w miejsce kropek wpisz własne przykłady)

~~ zawsze na końcu wyrazu:

np. stołu, dachu, statku

(w miejsce kropek wpisz własne przykłady)

3. RZ piszemy:

~~ wtedy, kiedy wymienia się na r w innych formach danego wyrazu lub w wyrazach pokrewnych, np. wierzyć – wiara

(podaj własne przykłady)

.....
.....
.....

~~ w zakończeniach:

- arz, np. piekarz,.....
- erz, np. rycerz,.....
- mierz, np. kątomierz,.....
- mistrz, np. zegarmistrz,.....

(w miejsce kropek wpisz własne przykłady)

~~ po spółgłoskach:

- b, np. brzoskwinia,.....

- p,np. przyroda,.....
- d,np. drzewo,.....
- g,np. grzyb,.....
- t,np. strzała,.....
- k,np. krzak,.....
- ch,np. chrzan,.....
- j,np. spojrzenie,.....
- w,np. wrzask,.....

(w miejsce kropek wpisz własne przykłady)

RZ nie piszemy:

- po spółgłoskach w niektórych wyrazach:

kształt, pszenica, pszczoła, wszystko, Pszczyna w różnych formach tych wyrazów i w wyrazach pokrewnych

- w przymiotnikach w stopniu wyższym i najwyższym z przyrostkiem – szy lub – ejszy, np. lepszy – najlepszy

krótszy – najkrótszy

(podaj własne przykłady)

.....

.....

- w wyrazach z przedrostkiem ob-, od-: np. obżałować, odżywiać (podaj własne przykłady)

.....

.....

4. Ż piszemy:

~ wtedy, kiedy wymienia się na: **g,dz,h,ż,z,s** w innych formach danego wyrazu lub w wyrazach pokrewnych

np. odważny – odwaga

księża – ksiądz

drużyna – druh

mrożonka – mróz

zakażenie – zakaźny

nżej – nisko

(podaj po dwa przykłady każdego rodzaju wymiany)

.....

.....

.....

~~ niekiedy w zakończeniach:

- aż, np. pejzaż, sprzedaż

- -eż, np. młodzież

w wyrazach zapożyczonych najczęściej z języka francuskiego, oznaczających rzeczy lub nazwy czynności

(podaj własne przykłady)

.....
.....

~~ po literach **l, ł, r, n**

np. lżejszy,

małżeństwo,

skarżypyta,

rewanż,

(w miejsce kropek wpisz własne przykłady)

~~ w partykułach: -że, -ż

np. także,

cóż,

(w miejsce kropek wpisz własne przykłady)

5. CH piszemy:

~~ wtedy, kiedy wymienia się na **sz**, w innych formach danego wyrazu lub w wyrazach pokrewnych

np. mucha - muszka

cicho - cisza

(podaj własne przykłady)

.....
.....
.....

~~ zawsze na końcu wyrazów:

np. słuch, mech, śmiech

wyjątek stanowi wyraz druh

(podaj własne przykłady)

.....
.....
.....

~~ po literze **ś**:

np. schody, wschód

(podaj własne przykłady)

.....
.....
.....

6. H piszemy:

~~ wtedy, kiedy wymienia się na **g, ż, dz, z**, w innych formach danego wyrazu lub w wyrazach pokrewnych

np. wahać się - waga

druh - drużyna

blańchy - błazen

(podaj własne przykłady wymiany)

.....
.....
.....

~~ w wyrazach z przedrostkiem:

- hipo, np.hipoteza,.....

- hiper,np.hiperbola,.....

- hydro,np.hydrologia,.....

(podaj własne przykłady)

PODSTAWOWE ZASADY PISOWNI cz. II

1. e, a piszemy:

~~ zgodnie z wymową przed spółgłoskami szczelinowymi - **f, w, s, z, sz, ż, ś, ź, ch**

np. wąwóz, rzęsy, pięść, węch

(podaj własne przykłady)

.....
.....
.....

~~ niezgodnie z wymową przed spółgłoskami - **p, p`, b, b`, t, d, c, dz, cz, ć, dź, h, g:**

np. trąbka, męka, święta, kapać

(podaj własne przykłady)

.....
.....
.....

~~ przed literami **l, ł** w zakończeniach form osobowych czasowników w czasie przeszłym:

np. wziął, wzięli

~~ wtedy, kiedy wzajemnie się wymieniają:

np. gęś - gaska

ząb - zęby

(podaj własne przykłady)

.....
.....
.....

~~ na końcu wyrazów:

* w czasie teraźniejszym:

- 3. osoba liczby mnogiej: np. rysują, malują

(podaj własne przykłady)

.....
.....
.....

- 1. osoba liczby pojedynczej: np. rysuję, maluję

(podaj własne przykłady)

.....
.....
.....

* w czasie przyszłym:

- 3. osoba liczby mnogiej: np. narysują, namalują

(podaj własne przykłady)

.....
.....
.....

- 1. osoba liczby pojedynczej: np. narysuję, namaluję

(podaj własne przykłady)

.....
.....
.....

2. en, on piszemy

~~ przed spółgłoskami - **t, d, k, g, c, f, w, s, z, sz, ch** w wyrazach obcego pochodzenia:

np. konserwa, sensacja, pensjonat

(podaj własne przykłady)

.....
.....
.....

~~ przed przyrostkiem : **-ka, -ko:**

np. okienko, sadzonka

(podaj własne przykłady)

.....
.....
.....

3. em, om piszemy:

~~ zgodnie z wymową w wyrazach obcego pochodzenia:

np. temperówka, kompas

(podaj własne przykłady)

.....
.....
.....

~~ w zakończeniach czasowników w 1. osobie liczby pojedynczej piszemy em:

np. umiem, rozumiem

(podaj własne przykłady)

.....
.....
.....

~~ w zakończeniach celownika liczby mnogiej rzeczowników wszystkich rodzajów piszemy om:

np. domom, sąsiadom

(podaj własne przykłady)

.....
.....
.....

4. Uzupełnij brakujące w tekście litery.

a) W ubiegły poniedziałek na lekcji wychowania fizycznego odbył si..... k....kurs skoków w dal uczniów klas szóstych. Nasza klasa zaj.....ła w tej k....kurencji drugie miejsce. Ze zwyci....zców takich k....kursów nauczyciele wybieraj.... reprezent....tacj.....szkoły na zawody mi.....dzy szkołami. Już pięć razy reprezent....tował..... szkoł..... na zawodach sportowych, ale nigdy nie zaj.....ł..... pierwszego miejsca.

b) Bez k.....puterów trudno dziś wyobrazić sobie życie. Znalazły one zastosowanie nie tylko w dużych zakładach produkcyjnych, ale prawie w każdej dziedzinie życia. Banki, urz...dy, instytucje, są już cz.....ściowo lub w całości sk.....puteryzowane. Nawet bilety na dworcach kolejowych czy autobusowych najcz.....ściej wypisywane są przez k...putery. Każdy absolw.....t nasze szkoły umie posługiwać się k...puterem.

c) Mama kupiła nowy k.....plet mebli kuchennych. Mamie i dziadkowi on si.... podobał, tacie nie. Według mnie wyj...tkowo ładnie reprezent....tował się kred.....s. Wszyscy k....binowaliśmy, jak ustawić meble w naszej ciasnej kuch....ce. W pewnym mom....cie krzykn.....ł....., że mam pomysł. Ustawiliśmy meble według mojej k....cepcji. Dziadek powiedział, że nawet k.....puter nie mógł lepiej zaplanować ich rozmieszczenia. Tylko tata chodził zdenerwowany. Wreszcie powiedział mamie, żeby w przyszłości k.....sultowała z nim takie zakupy jak meble.

d) Przed kilkoma dniami w wiadomościach reprezent....towano fragm....t k....kursu tańca towarzyskiego. Kobiety i m.....ężczyźni w pi.....knych kreacjach tańczyli tango arg.....tyńskie. Jest ono jednym z obowi.....kowych tańców towarzyskich dla uczestników k....kursu. Tango arg.....tyńskie jest tańcem pełnym t...peram....tu i wdzi...ku. Kom.....ntator telewizyjny ocenił poziom k....kursu jako wysoki. Rec.....zenci prasowi ocenili go podobnie. Wi.....kszość rec....zji była wręcztuzjastyczna.